

Demokratiske gatekeepere 2.0

ASKE MUNCK

Demokratisering. For en stadig større del af befolkningen er sociale medier som Facebook og Twitter blevet den væsentligste kilde til nyheder. Men hvad sker der egentlig med den demokratiske debat, når den bliver overladt til »tidslinjer« og søgemaskinernes algoritmer?

Hvis De har tjekket Facebook for blandt andet at finde nyt om Brexit, EM i fodbold eller terrorangrebet på lufthavnen i Istanbul, kan De trøste Dem med, at De ikke er alene.

Ifølge en ny rapport fra Reuters Institute for the Study of Journalism bruger over halvdelen af borgerne i de europæiske lande og USA de sociale medier - hovedsageligt Facebook - som kilde til nyheder. Men ikke nok med det, for 12 procent siger faktisk, at de sociale medier er deres vigtigste nyhedskilde, og for de 18-24-årige danskere stiger tallet til hele 30 procent.

Rapporten bygger på en omfattende spørgeskemaundersøgelse af medieforbruget i 26 fortrinsvis europæiske lande og USA, og den viser entydigt, at andelen af folk, der får nyheder via sociale medier, er i voldsom vækst.

»Tallene er faktisk næsten fordoblet i løbet af blot to år,« siger Kim Schrøder. Han er professor i kommunikation, journalistik og social forandring ved Roskilde Universitetscenters afdeling for magt, medier og kommunikation og er en af forskerne bag rapporten.

Han forklarer, at der kan være flere måder, man får nyheder på via de sociale medier: Enten følger folk et nyhedsmedie, der er lagt ind i deres feed, eller også via nyheder, som »vennerne« deler.

Foreløbig trækker danskerne også i høj grad på de etablerede nyhedsmedier som papiraviser, radio og tv, men de sociale mediers plads er altså voldsomt på vej frem. Og Kim Schrøder er ikke i tvivl om, at deres plads i nyhedsstrømmen kommer til at vokse yderligere.

»Det betyder først og fremmest, at de etablerede mediers rolle som demokratiske gatekeepere er under pres,« siger Kim Schrøder.

GATEKEEPEREN er i klassisk sociologisk og politologisk teori den dørmand, der filtrerer, hvilke oplysninger og emner der sendes ud til offentligheden og dermed kan få en plads på den politiske dagsorden.

Rollen som dørmand eller gatekeeper har traditionelt været udfyldt af de traditionelle massemedier, som har leveret deres version af nyhedsstrømmen ud fra en i forvejen erklæret redaktionel linje. Men i højere og højere grad bliver den nu leveret af en blanding af brugernes egne præferencer, søgemaskiner og sociale mediers helt ugenomsagelige algoritmer.

Det har fået flere internationale forskere til at konkludere, at vi bevæger os mod en såkaldt filterboble, en holdnings- og informationsmæssig osteklokke, der fungerer som et ekkokammer for os selv og vore ligesindede og blot giver os mere af det, vi allerede har.

Derfor bliver vi blot bestyrket i vores allerede etablerede forestillinger om, hvordan verden hænger sammen. (...)

Den dominerende hang til navlepilleri forstærkes af, at de gammeldags gatekeepere er blevet trængt i baggrunden. Og det går ud over ikke bare horisontens bredde, men også mindretallenes mulighed for at blive hørt.

Det mener i hvert fald politologen Matthew Hindeman fra Georgetown University. Han advarede allerede for et par år tilbage i sin bog *The Myth of Digital Democracy* om, at internettet, der i begyndelsen besnærede alle med sit hyperdemokratiske løfte om at alle - også minoriteter uden magt - ville kunne komme til orde, har vist sig at blive kvast i algoritmernes fokus på internettrafik og mængden af klik.

»Internettet følger et 'vinderen tager det hele'-mønster, der har alvorlige konsekvenser for den politiske stemme på nettet,« skrev han. (...)